

Robert POLEWSKI

**SYSTEM SZKOLENIA ŻOŁNIERZY
UPRAWNIONYCH DO WYKONYWANIA
PRAC PODWODNYCH
W JEDNOSTKACH PODPORZĄDKOWANYCH
LUB NADZOROWANYCH PRZEZ
MINISTRA OBRONY NARODOWEJ**

STRESZCZENIE

W artykule autor zawarł informacje na temat aktualnego stanu prawnego w zakresie szkolenia członków ekip nurkowych realizujących w Siłach Zbrojnych RP prace podwodne. Autor przedstawił istniejący system kształcenia żołnierzy uprawnionych do wykonywania prac podwodnych. W materiale zawarto również przykładowe opisy: wykorzystywanego sprzętu technicznego, stosowanych technologii i realizowanych zadań w SZ RP przez ww. żołnierzy.

Słowa kluczowe:

prace podwodne, nurkowie, szkolenie nurków

WSTĘP

Współcześnie nie ma mowy o posiadaniu przez kogokolwiek profesjonalnych sił zbrojnych bez prawidłowo wyszkolonych czy wyposażonych poszczególnych komponentów tychże sił. Zatem Marynarka Wojenna, Wojska Specjalne czy Lądowe muszą w swych szczegółowych zadaniach uwzględniać element środowiska jakim jest woda. W praktyce do działań na powierzchni wody można praktycznie przygotować każdego żołnierza. Jednakże wszystko to co znajduje się pod powierzchnią wody oraz zadania z tym związane należeć będą do szeroko rozumianych członków ekip nurkowych, w tym: nurków, kierowników oraz operatorów.

Wraz z zwiększaniem się ilości i specyfiki zadań pod powierzchnią wody, zaczęto zastanawiać się nad szeregiem działań, które wojsko definiuje jako niezbędne w działaniach taktycznych czy operacyjnych. Prace te obejmują mię-

dzy innymi: działania specjalne, działania obrony przeciwminowej, działania związane z oczyszczaniem akwenów z materiałów niebezpiecznych pochodzenia wojskowego, działania inżynieryjne, udzielanie pomocy uszkodzonym okrętom podwodnym oraz nawodnym, inspekcje obiektów pływających oraz hydrotechnicznych i inne. Odpowiedzią na współczesne zadania stawiane żołnierzom nurkom było stworzenie systemu szkolenia, który zapewnił nadawanie kwalifikacji do wykonywania prac podwodnych między innymi nurkom Minerom, Inżynierii, Bojowym oraz Ratownictwa.

Wojsko Polskie posiada blisko 50 letnie doświadczenie w szkoleniu kadr nurkowych. Ośrodek Szkolenia Nurków i Płetwonurków Wojska Polskiego w Gdyni funkcjonuje, prowadząc szkolenia dla nurków od roku 1968. W tym okresie wdrożono szereg technologii nurkowania, różnego przeznaczenia i rodzaju sprzętu wykorzystywanego w pracach podwodnych.

Wraz z postępem technologicznym oraz rosnącą wiedzą naukową postanowiono dokonać reformy systemu szkolenia członków ekip nurkowych realizujących prace podwodne na potrzeby wojska twierdząc, że najlepszymi pracownikami są ci, których zawód jest jednocześnie ich pasją.

SYSTEM SZKOLENIA ŻOŁNIERZY UPRAWNIONYCH DO WYKONYWANIA PRAC PODWODNYCH

W materiale przedstawiono kompleksowy system szkolenia kadry nurkowej w SZ RP, w tym nurków różnych specjalności (Nurkowie Ratownictwa, Nurkowie Minerzy, Nurkowie Inżynierii, Nurkowie Bojowi), operatorów (pojazdów typu ROV, komór dekompresyjnych, sprzętu nurkowego) czy kierowników nurkowania oraz kierowników podwodnych działań. Potrzeba operacyjna realizacji nurkowań szeregu wyspecjalizowanych zadań w zakresie prac podwodnych w SZ RP zbiegła się z wejściem w życie Ustawy z dnia 17 października 2003 roku o wykonywaniu prac podwodnych. Ustawodawca wydzielił tematykę związaną z wykonywaniem prac podwodnych Ministerstwu Obrony Narodowej celem określenia szczegółowych aktów wykonawczych.

Od wejścia w życie ustawy¹ (4) zapoczątkowano reformę systemu szkolenia nurków w resorcie obrony narodowej, w tym nurków, kierowników nurkowania, operatorów oraz personelu zabezpieczenia medycznego. Na mocy uzyskanej delegacji ustawowej Minister Obrony Narodowej w drodze rozporządzenia oraz w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki morskiej, określił kwalifikacje wojskowe osób uprawnionych do wykonywania

¹ Ustawa z dnia 17 października 2003 roku o wykonywaniu prac podwodnych (Dz.U. 2003 Nr. 199 poz. 1936).

zawodów związanych z wykonywaniem prac podwodnych zgodnie z przepisami wyżej wymienionej ustawy.

W 2005 roku w życie weszły dwa akty wykonawcze do zapisów powyższej ustawy, mające istotny wpływ na szkolenie członków ekip nurkowych:

- Rozporządzenie Ministra Obrony Narodowej z dnia 13 lipca 2005 roku w sprawie wykonywania prac podwodnych w jednostkach organizacyjnych podległych lub nadzorowanych przez Ministra Obrony Narodowej (Dz. U.2005 Nr 185 poz. 1547);
- Rozporządzenie Ministra Obrony Narodowej z dnia 15 lipca 2005 roku w sprawie określenia kwalifikacji wojskowych osób uprawnionych do wykonywania prac podwodnych, które uzyskały uprawnienia w jednostkach organizacyjnych podległych lub nadzorowanych przez Ministra Obrony Narodowej (Dz. U. Nr 150, poz. 1261).

Ostatnim z aktów wykonawczych wydanych przez Ministra Obrony Narodowej na podstawie artykułów ustawy o wykonywaniu prac podwodnych z 2003 roku jest Rozporządzenie Ministra Obrony Narodowej z dnia 21.06.2012 roku w sprawie warunków bezpieczeństwa wykonywania prac podwodnych w jednostkach organizacyjnych podległych lub nadzorowanych przez Ministra Obrony Narodowej (Dz. U. 2012 poz. 810).

Wraz z zakończeniem prac legislacyjnych w zakresie najważniejszych z ww. rozporządzeń, rozpoczęto kolejny etap na drodze do osiągnięcia zdolności pełno zakresowego szkolenia specjalistów w zakresie prac podwodnych SZ RP. Sposób oraz hierarchia zdobywania poszczególnych kwalifikacji uprawniających do wykonywania prac podwodnych przedstawiono na rysunku 1. Natomiast sposób szkolenia oraz nabywania kwalifikacji przedstawiono na przykładzie kwalifikacji Starszego Nurka Ratownictwa (rys. 2).

Od wejścia w życie ww. ustawy rozpoczął się okres wytężonych prac, między innymi w zakresie technologicznym, legislacyjnym czy logistycznym. Rozpoczęto wieloletni proces mający na celu osiągnięcie zdolności kadr w poszczególnych specjalnościach nurkowych. Od 2003 roku rozpoczął się okres przygotowawczy do rozpoczęcia szkolenia nurków zgodnie z nowymi aktami prawnymi. W tym okresie ośrodki szkoleniowe opracowały odpowiednie programy kształcenia oraz rozbudowano bazę szkoleniową o dodatkowe wyposażenie techniczne. W powyższych dokumentach prawnych określono między innymi tryb i kryteria nabywania kwalifikacji nurkowych uprawniających do wykonywania prac podwodnych. Określono także minimalny zakres wiedzy i umiejętności pozwalający na uzyskanie kwalifikacji kadr uprawnionych do wykonywania prac podwodnych.

Rys. 1 Kwalifikacje do wykonywania prac podwodnych w MON.

Nurkowie, kierownicy nurkowania oraz operatorzy podczas całego procesu szkolenia dochodzą do określonego poziomu wiedzy teoretycznej oraz umiejętności praktycznych. Kolejność realizacji szkoleń oraz same programy poszczególnych etapów szkolenia specjalistycznego ułożone są w sposób umożliwiający stopniowanie trudności. Dodatkowo nurkowie ugruntowują i utrwalają umiejętności i nawyki nabyte w trakcie poszczególnych kwalifikacji, tj. Młodszego Nurka oraz nurka (danej specjalności). Czas nabywania kwalifikacji przez kadre nurkową jest procesem długotrwałym i zróżnicowanym. Przykładowo, szkolenie na podstawowe kwalifikacje, tj. Młodszego Nurka trwa 15 tygodni natomiast średni okres wyszkolenia do poziomu Starszego Nurka Ratownictwa trwa około 10 lat.

Każdy Młodszy Nurek uprawniony jest do wykonywania prac podwodnych i działań obrony przeciwawaryjnej z użyciem: autonomicznego i przewodowego sprzętu nurkowego zasilanego powietrzem na głębokościach do 20 metrów oraz obsługi urządzeń technicznych i narzędzi do prac podwodnych oraz działań obrony przeciwawaryjnej.

Kolejnym stopniem zdobywania kwalifikacji nurkowych jest Nurek (Miner, Inżynier, Bojowy, lub Ratownictwa). Na tym etapie zdobywania kwalifikacji do wykonywania prac podwodnych w SZ RP każdy z nurków rozpoczyna

specjalistyczne szkolenie ukierunkowane na jedną z czterech specjalności. Najdłuższym szkoleniem na tym poziomie kwalifikacji nurków jest kurs Nurka Minera, którego szkolenie składa się z czterech oddzielnych kursów oraz trwa łącznie 800 godzin szkoleniowych (praktycznych i teoretycznych).

Nurek Miner jest uprawniony do wykonywania prac podwodnych i działań minerskich z użyciem: autonomicznego i przewodowego sprzętu nurkowego zasilanego powietrzem do głębokości 50 metrów; autonomicznego sprzętu nurkowego zasilanego mieszaninami oddechowymi do głębokości 50 metrów; urządzeń technicznych oraz narzędzi do prac podwodnych i działań minerskich; materiałów wybuchowych, w tym poszukiwania, niszczenia i usuwania spod wody niebezpiecznych ładunków wybuchowych pochodzenia wojskowego.

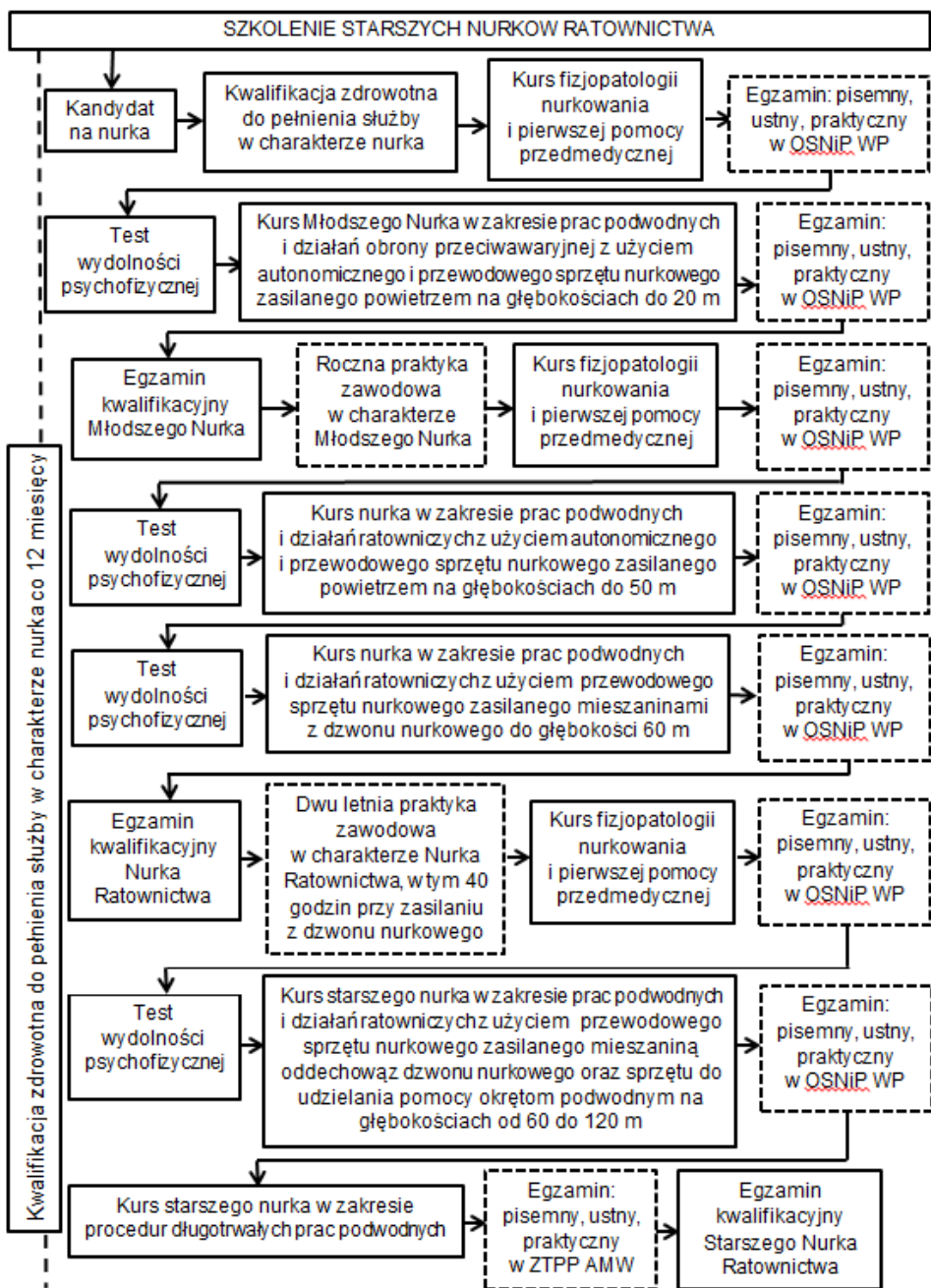
Trzecim i jednocześnie ostatnim stopniem kwalifikacyjnym w danej specjalności nurkowej jest Starszy Nurek (Miner, Inżynierii, Ratownictwa, Bojowy). Na tym etapie szkolenia najbardziej doświadczeni nurkowie uczestniczą w kursach, podczas których wykorzystywane w SZ RP technologie nurkowania znajdują zastosowanie w maksymalnych przedziałach głębokości, akceptowalnego poziomu zagrożeń oraz są najbardziej zaawansowanymi pod względem technicznym oraz wymagającymi pod kątem umiejętności, predyspozycji oraz wymogów zdrowotnych i doświadczenia.

Jako przykładowy stopień kwalifikacyjny autor scharakteryzował Starszego Nurka Ratownictwa. Jest on uprawniony do wykonywania prac podwodnych działań ratowniczych z użyciem: autonomicznego i przewodowego sprzętu nurkowego zasilanego powietrzem do głębokości 50 metrów; przewodowego sprzętu nurkowego zasilanego z dzwonu nurkowego do głębokości 120 metrów; procedur długotrwałych prac podwodnych; urządzeń technicznych oraz narzędzi do podwodnych prac i działań ratowniczych.

Starsi nurkowie dodatkowo uprawnieni są do prowadzenia szkolenia praktycznego oraz wykonywania prac doświadczalnych w zakresie posiadanych uprawnień.

Wyżej wymienione uprawnienia oraz umiejętności wynikają z zadań, które w swych kompetencjach posiadają siły Marynarki Wojennej, Wojsk Specjalnych, Wojsk Lądowych oraz Sił Powietrznych. Szczególnie z zakresu zadań ratowniczych, operacji specjalnych, działań inżynieryjnych oraz działań obrony przeciwminowej.

Do głównych elementów systemu, które realizują szkolenie nurków SZ RP zaliczymy: Ośrodek Szkolenia Nurków i Płetwonurków WP (OSNiP WP); Zakład Technologii Prac Podwodnych Akademii Marynarki Wojennej (ZTPP AMW).

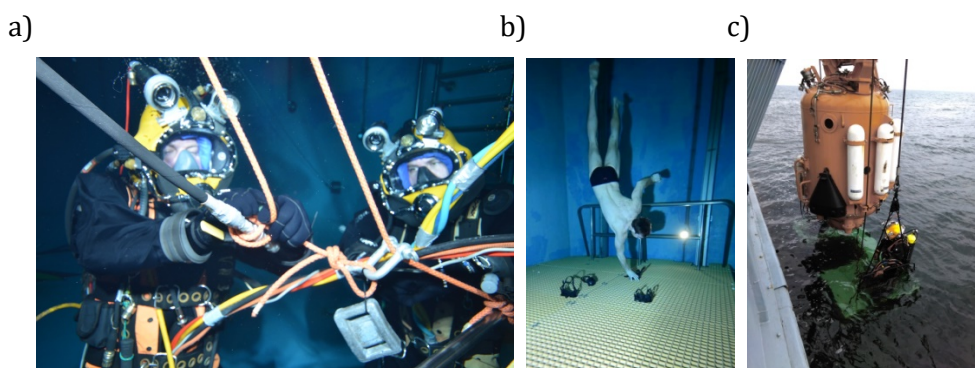

Rys. 2 Etapy nabywania kwalifikacji nurkowych na przykładzie procesu szkolenia Starszych Nurków Ratownictwa.

Wojska specjalne, Dywizjon Okrętów Wsparcia (dOW); Dywizjon Okrętów Podwodnych (dOP); dywizjony trałowców (13.dTr oraz 12.dTr); Komisja Kwalifikacyjna do spraw nurkowych Dowódcy Generalnego Rodzajów Sił Zbrojnych (DGRSZ).

OSNiP WP jako jednostka wiodąca w zakresie szkolenia nurków na potrzeby SZ RP bezpośrednio realizuje poszczególne etapy szkolenia nurków z wyjątkiem procedur długotrwałych prac podwodnych (w zakresie szkolenia Starszych Nurków Ratownictwa) oraz szkolenia kadr nurkowych dla potrzeb Wojsk Specjalnych (Nurków Bojowych, Starszych Nurków Bojowych oraz Kierowników Podwodnych Działań Bojowych). Podczas szkoleń ośrodek wykorzystuje własną infrastrukturę i bazę szkoleniową oraz korzysta z okrętów MW RP (Fot. 3, 5). Ośrodek prowadzi zajęcia teoretyczne oraz praktyczne (Fot. 1), które realizowane są w basenach nurkowych oraz na poligonie prac podwodnych umiejscowionym w akwenie Zatoki Gdańskiej.

Najważniejszym etapem praktycznego szkolenia podczas prac podwodnych na dużych głębokościach jest szkolenie realizowane z wykorzystaniem platform nurkowych (okrętów nawodnych, podwodnych). Realizacja szkolenia w zakresie wymaganym programami szkoleń bez udziału i wykorzystania okrętów i ich załóg byłaby nie możliwa.

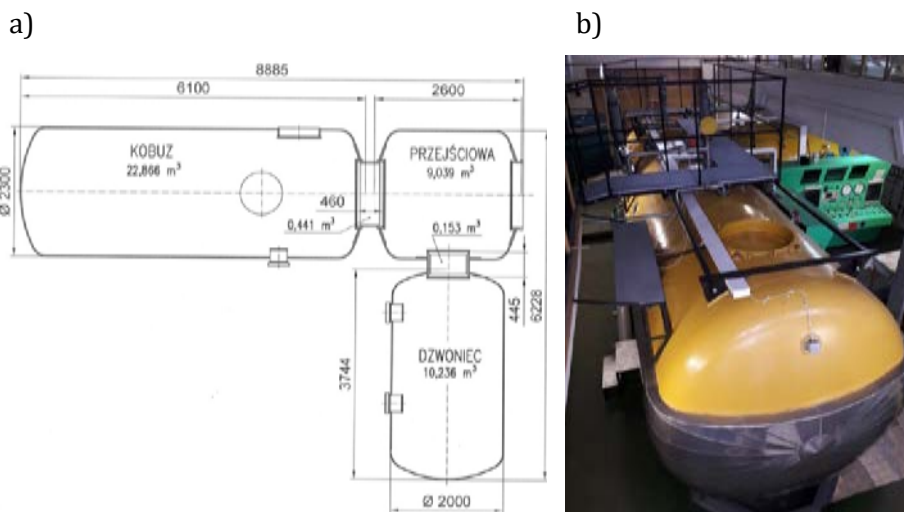

Fot. 1. Nurkowie w trakcie realizacji szkolenia praktycznego: a) basen OSNiP WP; b) basen OSNiP WP; c) dzwon nurkowy okrętu ratowniczego projektu 570M.

zdjęcia: W. Kawczyński

W AMW prowadzone są kursy w zakresie realizacji długotrwałych prac podwodnych. Element ten realizowany jest w kompleksie hiperbarycznym: DGKN-120 (Doświadczalny Głębokowodny Kompleks Nurkowy) (Fot. 2). Całkowita objętość kompleksu wynosi 42,7 m³. Dodatkowo w AMW prowadzone są dwa inne kursy w zakresie szkolenia personelu biorącego udział w nurkowaniach saturowanych. Pierwszym z nich jest „Kurs dla personelu zabezpieczenia technicznego do prowadzenia nurkowań saturowanych”. Drugi

natomiast to kurs w zakresie „Kierowania nurkowaniem oraz pracami podwodnymi i działaniami ratowniczymi z użyciem procedur długotrwałych prac podwodnych”, ma za zadanie przygotować przyszłych Kierowników Podwodnych Działania Ratowniczych do pełnienia roli kierownika nurkowań saturowanych.

Fot. 2. Doświadczalny Głębokowodny Kompleks Nurkowy DGKN-120: a) Schemat kompleksu DGKN-120. Główne wymiary i objętości (3); b) widok z góry.

Po zakończonym szkoleniu oraz spełnieniu szeregu wymogów formalnych, przyszli nurkowie, kierownicy czy operatorzy zdają egzamin przed Komisją Kwalifikacyjną do spraw nurkowych DGRSZ. Komisję tę powołuje w swym rozkazie Dowódca Generalny RSZ. W jej skład wchodzi specjaliści, oficerowie posiadający najwyższe uprawnienia oraz największe doświadczenie w realizacji prac podwodnych. Zajmują oni kluczowe stanowiska służbowe w jednostkach zajmujących się sprawami związanymi z wykonywaniem prac podwodnych w MON. Zakres działania oraz sposób przeprowadzania egzaminów został ściśle sformalizowany poprzez działanie wymienionej komisji. Komisja ta jest państwowym organem nadającym kwalifikacje do wykonywania prac podwodnych w MON. Dodatkowo stanowi swoisty organ nadzoru nad realizacją i efektami szkolenia.

ZADANIA REALIZOWANE PRZEZ NURKÓW W SZ RP

Szkolenie specjalistów w zakresie wykonywania prac podwodnych w SZ RP odbywa się na potrzeby wielu jednostek wojskowych z wszystkich rodzajów

SZ. Z uwagi na specyfikę działań oraz środowisko pracy naturalnym rodzajem SZ, który posiada największą ilość kadry nurkowej jest Marynarka Wojenna. Głównymi odbiorcami szkoleń na kwalifikacje do wykonywania prac podwodnych w MW RP są: 3.FO (dOW, KPW Gdynia, dOB); 8 FOW (12.dTr, 13.dTr, KPW Świnoujście).

Jako przykład jednostki wojskowej, która zarówno szkoli swoich specjalistów w zakresie wykonywania prac podwodnych, uczestniczy w procesach szkolenia realizowanych przez OSNiP WP oraz realizuje zadania związane z wykonywaniem tychże prac przedstawiony został Dywizjon Okrętów Wsparcia z 3.FO w Gdyni.

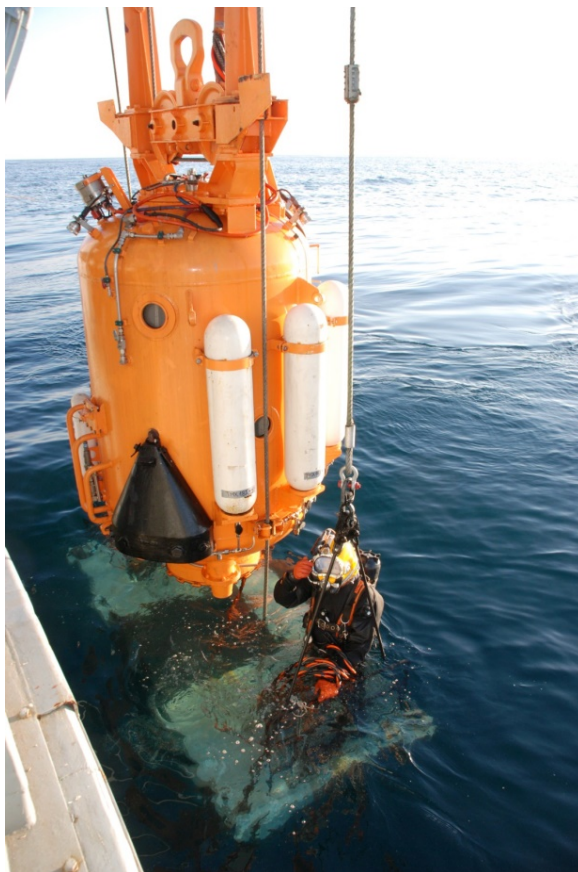
Fot. 3. ORP „Piast”, okręt ratowniczy projektu 570M. Platforma do realizacji nurkowań głębokowodnych realizowanych w ramach szkolenia żołnierzy uprawnionych do wykonywania prac podwodnych.

Źródło: archiwum ORP „Piast”

Dywizjon jest pododdziałem MW RP przeznaczonym do realizacji zadań z zakresu prac podwodnych, w tym do udzielania pomocy uszkodzonym okrętom podwodnym (OPOP) na dużych głębokościach. Na wyposażeniu dOW znajdują się dwa okręty ratownicze projektu 570M (ORP „Piast” oraz ORP „Lech”) (Fot. 3). wyposażone w komplekсы do nurkowań głębokowodnych, składające się między innymi z dzwonu nurkowego oraz komory hiperbarycznej. Dzwonem nurkowym (Fot. 4) określa się zbiornik ciśnieniowy o specjalnej konstrukcji i wyposażeniu umożliwiający połączenie go z przedziałem komory hiperbarycznej, przeznaczony do transportu nurków do pracy na głębokościach, wynurzania nurków na powierzchnię, a także do ratowania nurków

w sytuacjach awaryjnych podczas przebywania pod ciśnieniem na powierzchni i pod wodą².

Dodatkowo w skład ww. dywizjonu wchodzi dwa kutry ratownicze projektu 5002 (ORP „Maćko” oraz ORP „Zbyszko”) wyposażone w jeden wspólny mobilny system do nurkowań z wykorzystaniem dzwonu mokrego (Fot. 5). Dzwonem mokrym określa się otwartą platformę (klatkę) nurkową stosowaną do podnoszenia i opuszczania nurków do i z miejsca pracy, wyposażoną w rezerwowe zasilanie czynnikiem oddechowym, posiadającą zamkniętą górną część umożliwiającą nurkom zdjęcie masek i/lub hełmów w atmosferze (prze-strzeni) zawierającej czynnik oddechowy³

Fot. 4. Dzwon nurkowy w trakcie zanurzania, ORP „Lech”.

² Norma Obronna NO-07-A118 Nurkowanie w celach militarnych. Terminologia i klasyfikacja., Ministerstwo Obrony Narodowej, Warszawa 2015.

³ U.S. Navy Diving Manual, wydanie 6, USA 2008.

a)

b)

Fot. 5. Kuter ratowniczy projektu 5002: a) ORP „Zbyszko”; b) mobilny system nurkowy z dzwonem mokrym posadowiony na rufie okrętu projektu 5002.

Źródło: archiwum: ORP „Maćko” oraz ORP „Zbyszko”

PODSUMOWANIE

Przedstawiony powyżej system szkolenia kadry uprawnionej do wykonywania prac podwodnych w jednostkach podporządkowanych MON został z sukcesem wdrożony do realizacji. Efektywne szkolenie w tym zakresie przyczynia się do wzrostu kwalifikacji kadry nurkowej wykonującej prace podwodne w całości SZ RP.

Fakt wdrożenia w życie kompletnego systemu szkolenia jest dowodem na wypełnienie zapisów aktów legislacyjnych, w tym przepisów wynikających z ustawy oraz rozporządzeń.

Należy także nadmienić, iż specjaliści posiadający najwyższe uprawnienia do wykonywania prac podwodnych, zarówno w MON jak i w kraju, w tym nurkowie ratownictwa, minerzy wyszkoleni i pełniący obowiązki w MW RP wielokrotnie zaznaczyli swoją gotowość do realizacji prac podwodnych na rzecz wielu instytucji państwowych. W przypadkach, gdy żadne inne służby oraz podmioty świadczące usługi w zakresie prac podwodnych nie są w stanie zrealizować zadania pod powierzchnią wody, to właśnie nurkowie SZ RP delegowani są do pracy na rzecz szeroko rozumianej gospodarki narodowej.

Bezspornie, szkolenie Starszych Nurków (wszystkich specjalności) oraz Kierowników Podwodnych Działań stanowi zbiór najtrudniejszych kursów realizowanych przez połączone siły MW RP. Realizacja tych procesów wymusza zaangażowanie oraz współpracę wielu instytucji. Niezależnie od etapu szkolenia, osoby które biorą w tym procesie udział, legitymują się najwyższymi kwalifikacjami oraz doświadczeniem: dydaktycznym, naukowym oraz zawodowym. Szkolenie nurków jest też jednym z najdłuższych procesów zdobywania kwalifikacji w SZ RP.

BIBLIOGRAFIA

- [1] *U.S. Navy Diving Manual*, wydanie 6, USA 2008.
- [2] Norma Obronna NO-07-A118 Nurkowanie w celach militarnych. Terminologia i klasyfikacja., Ministerstwo Obrony Narodowej, Warszawa 2015.
- [3] Helioksove Nurkowania Saturowane podstawy teoretyczne do prowadzenia nurkowań i szkolenia, wydanie drugie, Ryszard Kłos, Gdynia 2014, s. 159.
- [4] Ustawa z dnia 17 października 2003 roku o wykonywaniu prac podwodnych (Dz. U. 2003 Nr. 199 poz. 1936).
- [5] Instrukcja nurkowania i wykonywania prac podwodnych z wykorzystaniem trimiksu, Gdynia 2013, sygnatura Mar. Woj. 1371/2013.
- [6] Instrukcja zabezpieczenia medycznego nurkowania i prac podwodnych w MW; Gdynia 2013. sygnatura Mar. Woj. 1372/2013.
- [7] Norma Obronna NO-07-A026 Nurkowanie w celach militarnych. Badania medyczne w wypadkach nurkowych., Ministerstwo Obrony Narodowej, Warszawa 2001.
- [8] Norma Obronna NO-07-A005 Nurkowanie w celach militarnych. Czynniki oddechowe, klasyfikacja, wymagania i badania., Ministerstwo Obrony Narodowej, Warszawa 1999.
- [9] Sprzęt i prace nurkowe – poradnik, Przyłipiak M., Torbus J., Ministerstwo Obrony Narodowej, Warszawa 1981.
- [10] Rozporządzenie Ministra Zdrowia w sprawie warunków zdrowotnych wykonywania prac podwodnych, Ministerstwo Zdrowia, Warszawa 2011.
- [11] Rozporządzenie Ministra Obrony Narodowej w sprawie orzekania o zdolności do zawodowej służby wojskowej oraz właściwości i trybu postępowania wojskowych komisji lekarskich w tych sprawach, Ministerstwo Obrony Narodowej, Warszawa 2017.
- [12] Program kursu doskonalącego na uzyskanie kwalifikacji Starszego Nurka Bojowego, Starszego Nurka Minera, Starszego Nurka Inżynierii, Starszego Nurka Ratownictwa w zakresie fizjopatologii nurkowania i pierwszej pomocy przedmedycznej.

- [13] Tymczasowy program kursu doskonalącego na uzyskanie kwalifikacji Starszego Nurka Ratownictwa zakresie długotrwałych procedur prac podwodnych.
- [1 4] Tymczasowy program szkolenia kursu doskonalącego na kwalifikacje wojskowe Starszego Nurka Ratownictwa w zakresie wykonywania prac podwodnych i działań ratowniczych z użyciem przewodowego sprzętu nurkowego zasilanego mieszaniną oddechową z dzwonu nurkowego oraz sprzętu do udzielania pomocy okrętom podwodnym na głębokościach od 60 do 120 metrów.

TRAINING SYSTEM OF SOLDIERS AUTHORIZED TO CONDUCT UNDERWATER WORKS IN UNITS SUBORTINATED AND SUPERVISED BY THE MINISTER OF DEFENSE

ABSTRACT

In article author included information about actual legislation statute according to training of specialists conducting in Polish Armed Forces underwater works. Author presented existing training system of soldiers authorized to conduct underwater works. Text includes also description of: technical equipment, applied technologies and tasks realized in Polish Armed Forces by above soldiers.